Valiokunnan lausunto MmVL 2/2017 vp– E 123/2016 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Valtioneuvoston selvitys: Valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategia 2017

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selvitys: Valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategia 2017 (E 123/2016 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- EU-erityisasiantuntija Teemu Seppä, valtioneuvoston kanslia
- neuvotteleva virkamies Ahti Hirvonen, maa- ja metsätalousministeriö
- professori Jyrki Niemi, Luonnonvarakeskus
- EU-metsäasioiden päällikkö Karoliina Niemi, Metsäteollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- neuvotteleva virkamies Ahti Hirvonen, maa- ja metsätalousministeriö
- Euroopan parlamentin jäsen Merja Kyllönen, Euroopan parlamentti
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Valiokunta toteaa, että useita hallinnonaloja koskevina horisontaalisina asioina EU-politiikan suunnittelussa korostuvat tänä vuonna erityisesti Britannian eroneuvottelut EU:sta, Suomen tuleva EU-puheenjohtajuus vuonna 2019 ja siihen liittyvä valmistelu sekä valmistautuminen uuteen vuonna 2021 alkavaan rahoituskehyskauteen.

Komissio tulee antamaan vuoden loppuun mennessä esityksen tulevasta rahoituskehyksestä. Nettomaksaja Britannian EU-ero tulee vaikuttamaan kehykseen paineena alentaa sen tasoa. Valiokunnan toimialalla Britannian erossa korostuu lisäksi maan merkitys suomalaisen metsäteollisuuden vanhana merkittävänä kauppakumppanina. Metsäteollisuutemme tuotannosta viedään noin 10 prosenttia Britanniaan, ja vuotuisen viennin arvo on viime vuosina ollut reilun miljardin euron

luokkaa. EU:n metsäasioissa Britannia on korostanut Suomen lailla kansallisen toimivallan säilyttämisen merkitystä. Nettomaksajamaihin kuuluvan Britannian merkitys on suuri myös hallinnonalan tutkimusyhteistyössä. Elintarvike-, eläinlääkintä- ja kasvinterveysasioissa Britannian lähestymistapa on ollut pragmaattinen ja usein lähellä Suomen linjaa.

Keskeinen asia Suomen puheenjohtajuuskauden aikana tulee maatalouden osalta olemaan tulevan ohjelmakauden ja siihen liittyvän lainsäädännön valmistelu ja neuvottelut huomioiden kuitenkin Euroopan parlamentin vaalit ja uuden komission valinta samana vuonna. On oletettu, että Eurooppa-neuvoston monivuotisen rahoituskehyksen tiedot saadaan valmiiksi vuoden 2019 lopussa tai vuoden 2020 alussa. Uusi parlamentti voisi löytää sovun uudistuksesta yhteispäätösmenettelyn kautta aikaisintaan vuoden 2020 aikana. Valiokunta korostaa sitä, että hallitusohjelman mukaisesti Suomelle on välttämätöntä, että maataloutta voidaan harjoittaa kannattavasti unionin kaikilla alueilla vuoden 2020 jälkeenkin. Valiokunta edellyttää, että Suomessa luodaan välittömästi strategia ja asetetaan tavoitteet vaikuttamiseksi EU:n päätöksentekoon uudistuksessa.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että erityiseksi tavoitteeksi niin kuluvalle kuin tulevalle rahoituskehyskaudelle asetetaan kaikilla osa-aloilla sääntelyn yksinkertaistaminen. EU-sääntelyn tulee tukea kilpailukykyä, talouskasvua ja työllisyyttä. Sen on keskityttävä olennaisiin kysymyksiin ja oltava nykyistä tarkoituksenmukaisempaa, kevyempää ja selkeämpää. Toissijaisuus ja suhteellisuusperiaatteiden kunnioittaminen ovat keskeisiä. Näin voidaan myös vahvistaa EU:n toiminnan hyväksyttävyyttä. Komission tulee vaikutusarvioinneissaan ottaa huomioon myös kansalliset lähtötilanteet. Kansalliset erityisolosuhteet, kuten ilmastolliset, maantieteelliset ja elinkeinorakenteelliset seikat, on otettava huomioon.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että EU-säädöksissä siirretään usein säädösvaltaa tai täytäntöönpanovaltaa komissiolle. Sääntelyn toimivuuden, mukaan lukien hallinnollisen taakan keventämisen, tulee toteutua myös tältä pohjalta annettavassa sääntelyssä.

Valiokunta toteaa, että biotalous ja kiertotalouden edistäminen ovat Suomen strategisia painopisteitä. Valtioneuvoston selvityksen mukaisesti valiokunta katsoo, että kestävän bio- ja kiertotalouden kehittämisen yhtenä kulmakivenä tulee olla teollisuuden kilpailukyvyn sekä toiminta- ja kasvuedellytysten turvaaminen. On tärkeää, että komissio laatii uudistetun biotalousstrategian jo vuonna 2017. Strategiassa tulee panostaa nykyistä enemmän innovaatiomyönteiseen lainsäädäntöön ja edistää biotalouden ja kiertotalouden koherenssia. Lisäksi strategiassa tulee tarkastella kattavasti, kuinka fossiilipohjaisia tuotteita voidaan korvata uusiutuviin raaka-aineisiin perustuvilla tuotteilla.

Valiokunta on lausunnossaan MmVL 19/2016 vp — E 115/2016 vp (Komission työohjelma 2017) käsitellyt keskeisiä lähiajan vaikuttamiskohteita toimialallaan.

Maatalous

EU:n maatalouspolitiikassa sääntelyn yksinkertaistaminen on välttämätöntä, jotta viljelijöihin kohdistuva hallinnollinen taakka vähenee ja alan kilpailukyky paranee. Lisäksi valvonnan muuttaminen riskiperusteiseksi on keskeistä. EU:n tulee keskittyä seuraamaan yksityiskohtien sijaan tuloksia, esimerkiksi tunnuslukuja eläinten hyvinvoinnissa, elintarviketurvallisuudessa ja ympä-

ristön tilassa, ja antaa jäsenvaltioille toimivaltaa päättää valvonnan yksityiskohdista sekä vähäisempien asioiden seurannasta paikallisten olosuhteiden mukaisesti.

Valiokunta on lausunnossaan MmVL 1/2017 vp — U 71/2016 vp (Omnibus-asetusehdotus) tuonut esiin EU:n maatalouspolitiikan kaikkein välttämättömimmät ja kiireisimmät säännösten yksinkertaistamistarpeet ja valvontaan liittyvät muutostarpeet.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että valtioneuvoston vaikuttamisstrategiassa ei mainita ruokaketjun parempaa toimivuutta. Asia on kuitenkin kirjattu selkeästi komission kuluvan vuoden työohjelmaan.

Maatalousmarkkinoiden toimintaa tarkasteleva työryhmä ns. Veermanin työryhmä jätti raporttinsa 15.11.2016. Työryhmä esittää maatalousyrittäjien avuksi EU-lainsäädäntöä, jotta reilu toiminta voisi toteutua kaikkialla. Valiokunta pitää välttämättömänä, että Suomi asettuu tukemaan em. työryhmän esitystä ja ottaa asian myös vaikuttamisen kohteeksi EU:ssa. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että maatalousyrittäjän asemaa elintarvikeketjussa vahvistetaan.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että komissio antaa loppuvuodesta 2017 tulevan kauden maatalouspolitiikan vaihtoehtoja hahmottelevan tiedonannon. Ennen sitä on edellä todetun mukaisesti vaikutettava komissioon siten, että tiedonannossa esitettävät linjaukset ovat Suomen hyväksyttävissä.

Jo esitetystä käy ilmi, että maatalouspolitiikan suunnasta ja sisällöstä käytävä keskustelu nivoutuu kiinteästi yhteen EU:n tulevista rahoituskehyksistä käytäviin neuvotteluihin. Näissä neuvotteluissa on kyse ennen kaikkea EU:n budjettirahoituksen kokonaismäärästä ja sen kohdentamisesta eri tarkoituksiin. Tuleva rahoituskehyskausi ajoittunee vuosille 2021—2026. Yhteisen maatalouspolitiikan ja monivuotisen rahoituskehyksen neuvottelut joudutaan käymään saman aikaisesti Brexit-neuvottelujen kanssa. Britannia on sekä EU:n että yhteisen maatalouspolitiikan nettomaksaja, joten sen eroaminen unionista — luultavimmin vuonna 2020 — aiheuttaa painetta ennestään lujilla olevaa EU:n talousarviota kohtaan. Näin ollen EU:n talouden tila vuosikymmenen lopulla tulee vaikuttamaan siihen, millaisia resursseja on käytettävissä unionin seuraavassa talousarviossa ja kuinka suuri osuus budjetista voidaan kohdentaa yhteiseen maatalouspolitiikkaan.

Suomen maatalouden näkökulmasta on tärkeä arvioida, mikä on Suomen maatalouden asema seuraavalla rahoituskaudella sekä miten ennakoidut keskeisimmät muutokset — erityisesti tukipolitiikassa — vaikuttavat tuotannon ja investointien kannustimiin tilatasolla sekä tuotannon määrään ja rakennekehitykseen maatalouden kokonaistasolla. Markkina- ja hintariskien kasvaessa niiden hallintaan ollaan panostamassa EU:n maatalouspolitiikassa nykyistä enemmän. Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että suomalaisesta maatalouspolitiikasta puuttuvat tällä hetkellä instrumentit, joilla voidaan reagoida markkinatilanteiden (hintariskien) tai tuotannollisten häiriöiden (satoriskit) vaikutukseen maanviljelijöiden tuloihin. Näin ollen on tärkeää analysoida, millaisia erilaisia välineitä riskien hallintaan on järkevää käyttää, tuleeko ottaa käyttöön uusia välineitä ja millainen rooli hallinnolla tulee olla niiden toteutuksessa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että maatalouteen ja ruoan tarjontaan tai kysyntään vaikuttavat poliittiset ratkaisut eivät ole nykyisin kuitenkaan pelkästään maatalouspolitiikkaa, vaan

usein ympäristö-, ilmasto-, ja energiapolitiikkaa, ajoittain myös alue- ja maaseutupolitiikkaa. Lähivuosien keskeisenä haasteena on arvioida maatalouden tuotanto-, tulo-, ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista sopeuduttaessa politiikan, markkinoiden ja ilmaston muutoksiin. Tällaisissa monimutkaisissa ja -vaikutteisissa tilanteissa ja riippuvuussuhteissa syy- ja seuraussuhteita pitää pystyä jo ennalta tarkasti analysoimaan, jotta politiikkavaikutukset eivät tule odottamattomiksi tai jopa haitallisiksi kokonaisuuden kannalta. Näin ollen on tärkeää arvioida eri keinoja tavoitteiden saavuttamisen ja yhteensovittamisen kannalta.

EU:n linjaukset erityisesti ilmasto- ja energiapolitiikassa vaikuttavat maatalouteen monin tavoin. Niihin liittyvät mm. viljelypohjaisten biopolttoaineiden tukeminen ja se, kuinka maankäytöstä ja maankäytön muutoksesta syntyvät päästöt käsitellään sekä kuinka tiukkoja maatalouden päästörajoituksia tullaan vaatimaan. Erityisen merkityksellistä on se, miten ns. LULUCF-sektorin eli maankäyttö, maankäytön muutos ja metsänhoito -sektorin päästöt ja nielut otetaan huomioon jäsenmaita koskevissa laskennoissa. Komissio julkaisi heinäkuussa 2016 esityksensä siitä, miten EU vähentää vuosina 2021—2030 päästöjään päästökaupan ulkopuolisilla sektoreilla, joita ovat liikenne, lämmitys, jätehuolto ja maatalous. Komissio teki samalla myös esityksen LULUCF-sektorin päästöjen ja nielujen laskennasta.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että komission ilmastopaketin toteutuessa esityksen mukaisesti Suomen metsien iso hiilinielu voi kääntyä laskennalliseksi päästöjen lähteeksi hakkuumäärien kasvaessa, vaikka maankäyttösektori ja metsät olisivat kokonaisuudessaan luonnontieteellinen nielu. Komission esityksessä hiilen viitetaso määriteltäisiin aiemmin toteutuneen metsien käytön mukaan. Komission esittämät laskentasäännöt voivat näin aiheuttaa lisäpaineita maatalouden maankäyttösektorille. Metsien merkittävä hiilinielu LULUCF-sektorilla on tähän mennessä kompensoinut maatalouden maankäytön aiheuttaman päästölähteen. Ilmastopäätöksillä vaikutetaan näin mahdollisesti maataloustuotannon tasoon ja kotimaisen elintarviketeollisuuden kasvumahdollisuuksiin.

Valiokunta korostaa, että myös maaseudun kehittämisvaroihin liittyvät kysymykset ovat Suomelle erittäin keskeisiä tulevasta rahoituskehyksestä päätettäessä. Tätä ei ole huomioitu valtioneuvoston vaikuttamisstrategiassa. Harvaan asuttuna ja maaseutumaisena maana Suomen on kyettävä turvaamaan riittävä rahoitus niin maaseudun kehittämisvaroista kuin rakennepolitiikan varoista.

Metsätalous ja biotalouteen liittyvät erityiskysymykset

Komissio käynnistää EU:n metsästrategian väliarvioinnin vuoden 2017 aikana. Valiokunta katsoo, että Suomen tavoitteena tulee olla metsästrategian toimeenpanon tehostaminen ja siten metsäasioiden käsittelyn koordinoinnin parantaminen EU:ssa. Suomen tulee vaikuttaa pysyvän metsäkomitean työn vahvistamiseksi ja edistää niitä EU:n metsästrategian tavoitteita, joita ei vielä ole saatu toimeenpantua. Esimerkki tällaisesta tavoitteesta on EU:n tehokkaampi vaikuttaminen kansainvälisiin metsiin liittyviin päätöksentekoprosesseihin.

Jo todettujen Suomelle keskeisten maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta (LULUCF) sekä ns. taakanjakoa koskevien asetusehdotusten käsittelyt jatkuvat neuvoston ympäristötyöryhmässä ja parlamentissa. Valiokunta korostaa sitä, että komission ehdottama laskenta-

tapa ei ole tasapainoinen eikä se tunnusta riittävästi metsien merkitystä ilmastonmuutoksen hillinnässä. Vaikka Suomen metsät ja maankäyttösektori ovat nettonielu eli sitovat kasvihuonekaasuja, ne voivat muodostua komission ehdottamalla laskentatavalla päästölähteeksi. Jo edellä todetun mukaisesti on vaarana, että metsät ja maankäyttösektori eivät tarjoa mahdollisuutta saada helpotusta Suomelle ehdotettuun erittäin haastavaan kansalliseen taakanjakosektorin päästövelvoitteeseen. Lisäksi komission metsille esittämän vertailutasomenetelmän soveltamistapa on epäselvä ja voi muodostua haitaksi lisääntyvälle metsien käytölle sekä siirtymiselle kohti biopohjaista vähäpäästöistä taloutta.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että metsäbiomassan päästöjen osalta päästöt lasketaan vain kerran. Komission ns. talvipakettiin sisältyvä uusiutuvan energian direktiiviehdotus luo kestävyyskriteerit myös kiinteille biomassoille, joita käytetään sähkön ja lämmön tuotannossa ja jäähdytyksessä. Kestävyyskriteerit astuvat ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2021 alusta lähtien. Kestävyyskriteerien täyttäminen on ehtona sille, että esim. metsähakkeella tuotettu sähkö ja lämpö voidaan ottaa huomioon uusiutuvan energian EU-tavoitteessa ja jäsenmaan uusiutuvan energian osuuksissa ja että sen käytölle voidaan myöntää taloudellista tukea.

Valiokunta toteaa, että bioenergialla tulee olla keskeinen merkitys EU:n uusiutuvan energian politiikassa ja sitä koskevien säännösten kehittämisessä. Uudistettavassa komission biotalousstrategiassa tuleekin panostaa nykyistä enemmän pitkäjännitteiseen, innovaatiomyönteiseen lainsäädäntöön, joka kannustaa investointeihin ja siten luo pohjaa uusille markkinoille.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että kestävästi tuotetun biomassan, kuten talousmetsistä korjattavan energiabiomassan ja teollisuuden sivutuotteiden, käyttö uusiutuvana energianlähteenä turvataan vuoden 2020 jälkeisellekin ajalle. Viitaten edellä todettuun Suomen kannalta on tärkeää, että bioenergia on jatkossakin nollapäästöistä EU:n päästökaupassa ja päästökaupan ulkopuolisilla sektoreilla ja että bioenergian päästöt otetaan huomioon maankäyttö-, maankäytön muutos- ja metsätaloussektorilla (LULUCF) eikä tuplalaskentaa esiinny. Komission uusiutuvan energian direktiiviehdotuksen sisältämät kestävyyskriteerit pyrkivät minimoimaan hallinnollista taakkaa, ja Suomen tulee vaikuttaa direktiivin sisältöön hallinnollisen taakan vähentämiseksi edelleen ehdotetusta.

Valiokunta pitää tärkeänä, että EU:lla on unionin laajuinen tavoitteellinen politiikka kehittyneiden biopolttoaineiden edistämiseen liikenteessä vuoden 2020 jälkeen. Vaikuttamisstrategiassa on todettu, että komission uusiutuvan energian direktiiviehdotus vastaa tältä osin Suomen toiveita. Neuvotteluissa tulee kuitenkin varmistaa, että kehittyneet biopolttoaineet kattavat jakeluvelvoitteet tukevat tehokkaasti kansallisen energia- ja ilmastostrategian tavoitteita. On myös tärkeää, että jätelainsäädäntö ei aiheuta tarpeettomia esteitä kehittyvien biopolttoaineiden tuotannon lisäämiselle.

Vaikuttamisstrategian mukaisesti valiokunta pitää tärkeänä, että Pariisin sopimuksen voimaan saattaminen ja sen toimeenpano etenevät nopeasti.

Valiokunta korostaa sitä, että taakanjakosektorin päästövähennysvelvoitteet pitää pystyä täyttämään kustannustehokkaasti. Suomen tavoite päästökaupan ulkopuolisen sektorin päästövähennysvelvoitteiden osalta on, että sektorin tosiasiallinen päästövähennysvelvoite asettuu nimellistä

päästövähennysvelvoitetta alemmalle tasolle, tarvittaessa joustomekanismien täysimääräisellä hyödyntämisellä. Ehdotuksen jatkokäsittelyssä on syytä tarkastella erilaisia vaihtoehtoja nykyisten joustokeinojen hyödyntämismahdollisuuksien lisäämiseen. Valiokunta pitää välttämättömänä, että taakanjakoehdotukseen sisältyvät uudet joustot muotoutuvat selkeiksi ja käyttökelpoisiksi päästövähennysvelvoitteen täyttämisen välineiksi.

Selvityksen mukaisesti ja viitaten edellä todettuun valiokunta pitää myös välttämättömänä, että EU:n maankäyttösektoria koskevan asetusehdotuksen ja sen laskentasääntöjen tulee mahdollistaa metsien lisääntyvä, kestävä ja monipuolinen käyttö sekä nielujen ylläpito ja vahvistaminen. Suomen tulee vaikuttaa aktiivisesti siihen, miten LULUCF-sektorin laskentasäännöt mukaan lukien metsien vertailutaso määritellään. Laskentasääntöjen tulee olla sellaiset, että LULUCF-sektori ei muodostu päästölähteeksi.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 9.3.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jari Leppä kesk
varapuheenjohtaja Reijo Hongisto ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Teuvo Hakkarainen ps
jäsen Anne Kalmari kesk
jäsen Johanna Karimäki vihr
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Kari Kulmala ps
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Mats Nylund r
jäsen Tytti Tuppurainen sd
jäsen Harry Wallin sd
jäsen Eerikki Viljanen kesk
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Juha Pylväs kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius

Eriävä mielipide

Perustelut

Valiokunta on lausunut valtioneuvoston selvityksestä (Valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategia 2017): *Valiokunta toteaa, että jo todettujen Suomelle keskeisten maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta (LULUCF) sekä niin sanottua taakanjakoa koskevien asetusehdotusten käsittelyt jatkuvat neuvoston ympäristötyöryhmässä ja parlamentissa. Valiokunta korostaa sitä, että komission ehdottama laskentatapa ei ole tasapainoinen eikä se tunnusta riittävästi metsien merkitystä ilmastonmuutoksen hillinnässä*.

Jäsenmaiden ei tule voida asettaa vertailutasoja ja laskentasääntöjä kansallisesti ilman ulkopuolista arviointia hiilinielun todellisesta kehityksestä. LULUCF-sektorin laskentasääntöjen tulee olla sellaiset, ettei vuosittaisen hiilinielun koko pienene vaan mieluummin kasvaa. Laskentasääntöjen tulee kannustaa kestävään metsä- ja biotalouteen ja varmistaa nieluvaikutuksen pysymisen vähintään samalla tasolla kuin aiemmin. Metsien hakkuiden lisääminen pienentää metsien muodostamaa hiilinielua. Ilmaston näkökulmasta se on yhtä kestämätöntä kuin päästöjen tuottaminen.

Suomen on muiden maiden rinnalla tehtävä kaikkensa, jotta Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteet saavutetaan. EU:n tämänhetkiset päästövähennystavoitteet eivät tule riittämään, vaan niitä tullaan mitä todennäköisimmin kiristämään ensimmäisessä arvioinnissa vuonna 2018.

Valiokunta korostaa myös sitä, että taakanjakosektorin päästövähennysvelvoitteet pitää pystyä täyttämään kustannustehokkaasti. Lisäksi valiokunta pitää myös välttämättömänä, että EU:n maankäyttösektoria koskevan asetusehdotuksen ja sen laskentasääntöjen tulee mahdollistaa metsien lisääntyvä, kestävä ja monipuolinen käyttö sekä nielujen ylläpito ja vahvistaminen.

Kansainvälisesti yhdessä sovituista päästötavoitteista tinkiminen kustannustehokkuuden nimissä on kestämätöntä. Liian suuret joustomahdollisuudet taakanjakosektorin ja maankäyttösektorin välillä olisivat ilmastopoliittisesti kestämättömiä, ja ne heikentävät EU:n päästövähennystavoitteiden kunnianhimon tasoa. Metsien hakkuumääriä ei pidä enää lisätä nykytasolta.

Taakanjakosektori kattaa päästökaupan ulkopuoliset alat lukuun ottamatta maankäyttöä, jolle asetetaan erilliset tavoitteet. Pariisin ilmastosopimuksen tavoite on rajoittaa ilmaston lämpeneminen alle 2 asteen pyrkien kohti 1,5 astetta. Komission ehdotus edellyttää jäsenmailta uusia, päästövähennyksiä nopeuttavia toimia, koska nykyisillä poliittisilla toimilla ei ole mahdollista saavuttaa riittäviä päästövähennyksiä. Suomelle asetettu päästövähennystavoite on linjassa muille Pohjoismaille asetettujen tavoitteiden kanssa.

Hallituksen ilmastopolitiikka ei ole ollut riittävän kunnianhimoista. Nyt ei ole enää mahdollista etsiä keinoja päästövähennysten minimoimiseen. Tavoitteena tulee olla päästöjen vähentäminen mahdollisimman nopeasti, Suomelle asetetut velvoitteet täysimääräisesti toteuttaen. Vain niin voidaan onnistua ilmastonmuutoksen pysäyttämisessä.

Valiokunnan lausunto MmVL 2/2017 vp

Mielipide

Edellä olevan perusteella katson, että suuren valiokunnan tulisi mietintöä antaessaan ottaa huomioon perusteluissa mainitut seikat.

Helsingissä 9.3.2017

Johanna Karimäki vihr